

KARTANONRANNAN KOULUN TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA 2023-2024

Laadittu: 2017, päivitetty 2019 ja 2021 kyselyjen osalta. Seuraava oppilaskysely toteutetaan kevätlukukaudella 2024.

Hyväksytty: lukuvuosisuunnitelman hyväksynnän yhteydessä 2020, 2021, 2022, 2023

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (8.8.1986/6095) 5a § (30.12.2014/1329)

Toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi oppilaitoksissa

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Suunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa.

Tasa-arvosuunnitelman tulee sisältää:

- 1) selvitys oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta;
- 2) tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi;
- 3) arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.

Eryistä huomiota tulee kiinnittää oppilas- tai opiskelijavalintoihin, opetuksen järjestämiseen, oppimiseroihin ja opintosuoritusten arviointiin sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerralla.

Yhdenvertaisuuslaki 30.12.2014/1325 6 §

Koulutuksen järjestäjän velvollisuus edistää yhdenvertaisuutta

Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.

Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava oppilaille ja heidän huoltajilleen sekä opiskelijoille tai heidän edustajilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä.

Kirkkonummen opetussuunnitelma: 1.2. Paikallisen opetussuunnitelman laatimista ohjaavat periaatteet

Laaditaan oppilaitoskohtainen tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Yhdenvertaisuussuunnitelma tehdään yhdessä tasa-arvosuunnitelman kanssa.

Vuosittaisen tarkastelun lisäksi suunnitelma voidaan laatia enintään

kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Kirkkonummella oppilaitoskohtainen tasa-arvosuunnitelma liitetään lukuvuosisuunnitelman yhteyteen, ja se tulee päivittää vähintään kolmen vuoden välein yhdessä oppilaiden kanssa. Edellä mainitut paikalliset suunnitelmat ovat luettavissa kunnan kotisivuilta.

1. Tasa-arvosuunnittelussa luodaan yhteinen käsitys siitä,

- millainen on tasa-arvoinen koulu: **Pyrimme siihen, että koulussa ei syrjitä ketään sukupuolen mukaan. Oppilasryhmät muodostetaan siten, että niissä on mahdollisimman tasaisesti eri sukupuolisia**

oppilaita. Koulussa tehdään myös jatkuvaa kiusaamisen vastaista työtä luokkatasolla ja koulutasolla luomalla luottamuksellista ilmapiiriä, jossa jokaiseen oppilaaseen suhtaudutaan yksilöinä heidän omat erityispiirteensä huomioiden. Tällaisessa ilmapiirissä jokainen oppilas osaa ja uskaltaa puuttua koulussa esiintyvään häirintään ja pitää häirityn puolta sekä kertoa asiasta aikuiselle. Kaikkia oppilaita pyritään kannustamaan yhdenvertaisesti opinnoissa etenemisessä sekä arvioinnissa.

- **mitkä asiat koulussa voivat estää sukupuolten tasa-arvon toteutumista:** Tasa-arvon toteutumiseen voi vaikuttaa koulussa aikuisten (tiedostamaton) puhe esim. tyttöjen tai poikien eri oppiaineiden osaamiseen liittyen. Tähän pyrimme kiinnittämään koulussa erityistä huomiota.

- **mitkä asiat edistävät sukupuolten tasa-arvoa koulussa:** Sukupuolten tasa-arvoa edistetään koulussamme esimerkiksi siten, että liikuntaryhmät ja käsityön ryhmät ovat sekaryhmiä ja valinnaisaineiden ryhmäjakoihin oppilailla on mahdollisuus vaikuttaa valitsemalla itseään kiinnostavat sisällöt.

- **millä edellytyksillä ja toimintatavoilla oppilailla on sukupuolesta riippumatta yhtäläiset mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa koulun toimintaan:** Oppilaskunnan työryhmiin ja hallitukseen kannustetaan hakeutumaan oman kiinnostuksen mukaan sukupuolesta riippumatta.

- **miten puututaan häirintään ja ennaltaehkäistään sitä:** Koulussamme noudatetaan Kirkkonummen kunnan Opiskelijahuoltosuunnitelmaa (Hyväksytty 24.5.2023 Suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta)

2. Tasa-arvolaisissa säädetään myös tasa-arvosuunnittelun painopisteistä. Tasa-arvotyössä tulee kiinnittää erityistä huomiota

- **oppilasvalintoihin:** Koulussamme ei ole erityisellä valintamenettelyllä toimivia luokkia. Kaikilla oppilailla on mahdollisuus tehdä valinnaiskieli- ja valinnaisainevalintoja.

- **opetuksen järjestämiseen:** Koulussamme liikuntaryhmät ja käsityön ryhmät ovat sekaryhmiä. Valinnaisaineiden ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien ryhmäjakoihin oppilailla on mahdollisuus vaikuttaa valitsemalla itseään kiinnostavat sisällöt.

- **oppimiseroihin:** Koulussamme oppilaille tarjotaan kolmiportaisen tuen muotoja oppimisen pulmiin sukupuolesta riippumatta.

- **opintosuoritusten arviointiin:** Koulussamme pyritään tiedostamaan, että arviointi toteutetaan tasapuolisesti eikä se perustu oppilaan sukupuoleen tai sukupuoleen liitettyihin stereotypioihin. Käyttäytymisen arvioinnin kriteerit perustuvat paikalliseen opetussuunnitelmaan.

- **sukupuoleen perustuvan ja seksuaalisen häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen:** Koulussamme noudatetaan Kirkkonummen kunnan Opiskelijahuoltosuunnitelmaa (Hyväksytty 24.5.2023 Suomenkielinen kasvatus- ja koulutuslautakunta)

3. Tasa-arvosuunnittelu on jatkuva prosessi, joka tehdään koko koulun yhteistyönä. Tasa-arvosuunnittelussa on seuraavat vaiheet:

- **tasa-arvotilanteen selvittäminen:** Kartanonrannan koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely toteutettiin ensimmäisen kerran viikolla 42/2016 koulun kaikille 5-6 luokkien oppilaille sekä koulun oppilaskunnan hallituksen jäsenille vuosiluokilta 2-6. Yhteensä vastaajia oli 77 eli 25 % koko oppilaskunnasta.

Vuoden 2017 tuloksista selviää:

* 61,8 % kokee, että opettajat kohtelevat tyttöjä ja poikia samalla tavalla usein tai melko usein. 14,5 % kokee, että tyttöjä ja poikia kohdellaan samalla tavalla melko harvoin tai ei koskaan.

* 64,9 % kokee, että oppilaat kohtelevat toisiaan samalla tavalla sukupuolesta riippumatta. 9,1 % kokee, että oppilaat melko harvoin tai ei koskaan kohtele toisiaan samalla tavalla sukupuolesta riippumatta.

* 76 % vastanneista on sitä mieltä, että heidän ei odoteta tekevän asioita vain sen takia, ovatko he tyttöjä/poikia/muuta sukupuolta. 24 % kokee, että näin ei ole.

* **Muiden oppilaiden mielipiteet vaikuttavat oppilaiden tekemiin valintoihin 52,6 % mielestä.**

* 92,1 % oppilaista kokee voivansa olla oma itsensä koulussa.

* **59,4 % oppilaista on kokenut tai havainnut viimeisen vuoden aikana loukkaavaa kaksimielistä tai härskiä puhetta.**

* 31,3 % oppilaista on kokenut tai havainnut vartaloon tai seksuaalisuuteen kohdistuvia ikäviä huomautuksia tai nimittelyä ja

* 31,3 % ahdistavaksi kokemiaan epäasiallisia viestejä tai puheluita, jotka on koettu ahdistaviksi.

2017

Toimenpiteiden valinta: Loukkaavaan kaksimieliseen tai härskiin puheeseen ja ”läpän” heittoon puututaan systemaattisemmin. Tästä tiedotetaan myös koteja Helmi-viestillä. Lapsi selvittää kirjallisesti kotona huoltajan kanssa, mitä sanat/lauseet tarkoittavat ja miltä niiden sanominen toisista mahdollisesti tuntuu.

Vuoden 2019 tuloksista selviää:

* 79.4 % vastanneista kokee, että opettajat kohtelevat oppilaita yhdenvertaisesti aina tai melko usein. 7.2 % kokee, että yhdenvertaisuus toteutuu melko harvoin tai ei koskaan.

* 72.4 % kokee, että oppilaat kohtelevat toisiaan samalla tavalla sukupuolesta riippumatta. 6.4 % kokee, että oppilaat melko harvoin tai ei koskaan kohtele toisiaan samalla tavalla sukupuolesta riippumatta.

* 72.3 % ei koe koskaan saaneensa ahdistavaksi kokemiaan epäasiallisia viestejä tai puheluita, 24.1 on kokenut saaneensa ko. viestejä toisinaan ja 3.5% ei ole kokenut saaneensa tällaisia viestejä koskaan.

* **80.1 % oppilaista kokee voivansa olla oma itsensä koulussa.**

* 93.2 % oppilaista ei ole kokenut tai havainnut vartaloon tai seksuaalisuuteen kohdistuvia ikäviä huomautuksia tai nimittelyä mutta 2.9% on kokenut sellaista usein tai jatkuvasti.

* 59,4 % oppilaista on kokenut tai havainnut viimeisen vuoden aikana loukkaavaa kaksimielistä tai härskiä puhetta. 4.6% vuoden 2019 kyselyssä on enää kokenut, etteivät oppilaat puhu toisilleen kauniisti.

*Lisäksi 2019 kysyttiin: ”Lähetän sosiaalisessa mediassa viestejä, jotka joku voi kokea epäasiallisiksi.” 1.8% ilmoittaa tekevänsä näin usein, 12.9% joskus, 85.3% ei koskaan.

2019 toimenpiteiden valinta:

Eniten huonompaan suuntaan muuttunut tulos on ”Saan olla oma itseni koulussa.” 92.1%-> 80.1%. Opettelemme lisää erilaisuuden hyväksymistä erilaisilla oppilaiden osallisuutta lisäävillä toimenpiteillä. Jokaisen lukuvuoden aluksi pidettävässä MOK-kokonaisuudessa ”Minä ja muut” käsitellään itsensä ja muiden hyväksymistä. Nämä teemat sisältyvät myös eri oppiaineiden OPS-sisältöihin.

- **hyväksyminen:** Toimenpiteet ja suunnitelma hyväksytään opettajakunnan kokouksessa ja opetustoimenjohtaja hyväksyy suunnitelman osana lukuvuosisuunnitelmaa.

- **tiedottaminen:** Tasa-arvosuunnitelmasta tiedotetaan huoltajille koulun kotisivun kautta ja oppilaille syrjintää ehkäisevien toimenpiteiden kautta.

- **toimeenpano:** Toimitaan systemaattisesti puuttuen loukkaavaan puheeseen ja käytökseen.

- **arviointi ja seuranta:** Seurataan jatkuvasti.

Vuoden 2021 tuloksista selviää:

* 79.4 % vastanneista kokee, että opettajat kohtelevat oppilaita yhdenvertaisesti aina tai melko usein. 7.1% kokee, että yhdenvertaisuus toteutuu melko harvoin tai ei koskaan.

* 72.4 % kokee, että oppilaat kohtelevat toisiaan samalla tavalla sukupuolesta riippumatta. 6.4 % kokee, että oppilaat melko harvoin tai ei koskaan kohtele toisiaan samalla tavalla sukupuolesta riippumatta.

* 72.3 % ei koe koskaan saaneensa ahdistavaksi kokemiaan epäasiallisia viestejä tai puheluita, 24.1 on kokenut saaneensa ko. viestejä toisinaan ja 3.5% ei ole kokenut saaneensa tällaisia viestejä koskaan.

* **90.1 % oppilaista kokee voivansa olla oma itsensä koulussa. Tässä on tapahtunut parannusta edelliseen kyselyyn verrattuna.**

Seksuaalisuuteen tai härskiin puhetyyliin liittyviä kysymyksiä ei ollut tässä kyselyssä.

*Kysymyksen "Lähetän sosiaalisessa mediassa viestejä, jotka joku voi kokea epäasiallisiksi." 1.8% ilmoittaa tekevänsä näin usein, 12.9% joskus, 85.3% ei koskaan vastaukset ovat yhtenevät edellisen kyselyn vastaaviin verrattuna.

2021 toimenpiteiden valinta:

Jatkamme edelleen yhdenvertaiseen kohteluun huomion kiinnittämistä opettajakunnan kesken. Opettelemme lisää erilaisuuden hyväksymistä erilaisilla oppilaiden osallisuutta lisäävillä toimenpiteillä. Jokaisen lukuvuoden aluksi pidettävässä MOK-kokonaisuudessa "Minä ja muut" käsitellään itsensä ja muiden hyväksymistä. Nämä teemat sisältyvät myös eri oppiaineiden OPS-sisältöihin. Sosiaalisessa mediassa tapahtuvasta viestinnästä keskustelemme vanhempainilloissa ja luokissa oppilaiden kanssa. 5.luokkalaisille järjestetään sosiaalisen median tunnintuorisopalvelujen toimesta.

- **hyväksyminen:** Toimenpiteet ja suunnitelma hyväksytään opettajakunnan kokouksessa ja opetustoimenjohtaja hyväksyy suunnitelman osana lukuvuosisuunnitelmaa.

- **tiedottaminen:** Tasa-arvosuunnitelmasta tiedotetaan huoltajille koulun kotisivun kautta ja oppilaille syrjintää ehkäisevien toimenpiteiden kautta.

- **toimeenpano:** Toimitaan systemaattisesti puuttuen loukkaavaan puheeseen ja käytökseen.

- **arviointi ja seuranta:** Seurataan jatkuvasti.

Seuraava koulukohtainen oppilaiden hyvinvointikysely toteutetaan kevätlukukaudella 2024.

4. Yhdenvertaisuussuunnitelma on oppilaitoskohtainen ja siinä tulee huomioida oppilaitoksen yksilölliset tarpeet ja olosuhteet. Suunnitelman sisältö ja laajuus määräytyvät koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen tekemän yhdenvertaisuuden toteutumisen arvioinnin perusteella.

Luontevaa on sisällyttää suunnitelmaan myös tehty arvio yhdenvertaisuuden toteutumisesta. Edistämistoimien tehokkuuden näkökulmasta suunnitelmaan tulisi niin ikään sisällyttää kuvaus mahdollisista aikaisemmin toteutetuista edistämistoimenpiteistä ja niiden vaikutuksista.

Oppilaitoksen yhdenvertaisuussuunnitelmassa voi olla aiheellista käsitellä erimerkiksi opetuksessa käytettävien materiaalien asianmukaisuutta moniarvoisessa yhteiskunnassa, syrjinnän vaarassa olevien ryhmien tarpeiden huomioonottamista opetuksen järjestämisessä, kiusaamiseen ja häirintään puuttumista sekä mahdollisten syrjivien tapojen, asenteiden ja käytäntöjen tunnistamista ja poistamista.

2019

- **toimenpiteiden valinta:** Vuosittaiset sosiogrammit ja Verso. Säännölliset luokkakokoukset.

- **hyväksyminen:** toimenpiteet ja suunnitelma hyväksytään opettajakunnan kokouksessa ja opetustoimenjohtaja hyväksyy suunnitelman osana lukuvuosisuunnitelmaa.

- **tiedottaminen:** Tasa-arvosuunnitelmasta tiedotetaan huoltajille koulun kotisivun kautta ja oppilaille luokkakokousten kautta.

- **arviointi ja seuranta:** Seurataan vuosittain luokkakohtaisilla sosiogrammeilla. Käytössä on vertaissovittelu (Verso).

2020-21, 2021-2022 ja 2022-2023

- **toimenpiteiden valinta:** Vuosittaiset sosiogrammit ja Verso. Pienten välitunnin aluksi ylä- ja alakäytävävalvonta, Vertaissovittelu (Verso) on otettu käyttöön, useita opettajia on käynyt Resto-koulutuksen ja kouluttautumista tuetaan, tyttöjen ja poikien tasapuoliseen kohteluun kiinnitetään enemmän huomiota ja jokainen aikuinen on tutustunut Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan.

Säännölliset luokkakokoukset.

2023-2024

Seuraava kysely oppilaille kevätlukukaudella 2024 ja tämän suunnitelman päivittäminen saatujen tulosten pohjalta.